

Lärarhandledning Musik & känsla

I detta arbetsområde ska eleverna undersöka känslouttryck i musik. Lektionsupplägget utgår från känslorna glädje, sorg, ilska och lugn. Eleverna ska reflektera över hur vi människor påverkas av olika musikaliska uttryck, analysera med musikaliska begrepp hur de byggs upp samt använda sina analyser för att skapa musik med starka känslouttryck.

Ur kursplanen i musik Lgr11:

“Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig musik som uttrycksform och kommunikationsmedel. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskap att använda röst, musikinstrument, digitala verktyg samt musikaliska begrepp och symboler i olika musikaliska former och sammanhang. Genom undervisningen ska eleverna utveckla förmågan att uppleva och reflektera över musik. Elevernas erfarenheter av musik ska utmanas och fördjupas i mötet med andras musikaliska erfarenheter. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar sina kunskaper om och förståelse för olika musikkulturer, såväl den egna som andras.” (Från syftesformuleringarna)

Åk 4-6

- Ljudet och musikens fysiska, tanke- och känslomässiga påverkan på människan i olika sammanhang. Hur musik används för påverkan och rekreation och i olika rituella sammanhang.
- Ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om musicerande och om intryck samt upplevelser av musik.
- Musikskapande med utgångspunkt i musikaliska mönster och former, till exempel ackordföljder och basgångar.
- Musiksymboler, grafisk notation, noter och ackordbeteckningar.
- Digitala verktyg för ljud- och musikskapande.

Åk 7-9

- Ljudets och musikens fysiska, tanke- och känslomässiga påverkan på människan.
- Musikskapande i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Ryt, klang och dynamik, tonhöjd, tempo, perioder, taktarter, vers, refräng och ackord som byggstenar för att musicera och komponera musik i olika genrer och med varierande instrumentation.
- Musiksymboler och notsystem, noter, tabulatur, ackordbeteckningar och grafisk notation.
- Digitala verktyg för musikskapande, inspelning och bearbetning.

Förberedelse

Du som lärare skapar fyra tomma uppdrag i Soundtrap, betitlade glädje, sorg, vrede och lugn. Då skapas det länkar som du delar med eleverna. När eleverna skapat sina projekt via länken ska du se till att de är automatiskt delade med dig och hamnar i mappar i ditt bibliotek. Via detta kan du alltså följa elevernas skapande och då och då kika in och så hur det går och ge feedback under arbete gång. (Tips; använd chattfunktionen för att följa elevernas process genom att eleverna för loggbok i chatten.)

Moment 1 Reflektion & analys

Dela in eleverna i grupper. Ge varje grupp en av följande känslor att utgå från, glädje, sorg, vrede och lugn. Gruppens uppgifter är att:

- leta upp låt som uttrycker känslan
- reflektera över hur vi påverkas av låtens känslouttryck samt
- i vilka sammanhang låten passar och vilken funktion den kan ha

Låt grupperna spela upp en del av låten och redovisa sina tankar varandra.

Låt grupperna fortsätta arbeta med låtarna de valt, men denna gång ska de med musikaliska begrepp analysera hur känslouttrycken i låtarna skapas.

Låt dem undersöka:

- Tempo
- Rytme
- Tonart
- Ljud & instrument
- Melodi
- Röstuttryck
- Genre

Låt eleverna redovisa sina analyser för varandra. Anteckna elevernas analyser och spara dem så att de kan användas vid musikskapandet.

Moment 2 Skapa glad och sorgsen musik

Eleverna skapar två 8-takterskompositioner, en glad och en sorgsen. Inled med att lyfta elevernas analyser. Låt dem därefter skapa individuellt eller i par. Välj efter förutsättningar vilka av funktionerna eleverna ska använda sig av (Loopar, midi, audio).

Moment 3 Skapa arg och lugn musik

Nu ska eleverna skapa ytterligare två 8-takterskompositioner, denna gången en arg och en lugn. Inled även här att lyfta elevernas analyser.

Moment 4 Redovisning och utvärdering

Sista lektionen delas eleverna in i responsgrupper och de får testa sina kompositioner på klasskamrater. Eleverna spelar upp sina kompositioner utan att tala om vilken känsla de avsåg och de övriga får gissa och motivet varför.

Slutligen utvärderar eleverna själva sitt arbete utifrån följande frågor:

- I vilka situationer passar glad musik? Sorgsen musik? Arg musik? Lugn musik? • På vilket sätt påverkas vi av musikens känslouttryck? Ge exempel.
- Beskriv er glada komposition. Vad tycker du gör den glad? (Tempo, tonart, tonhöjd, melodi, rytm, instrument/ljud, genre)
- Beskriv er sorgsna komposition. Vad tycker du gör den sorgsen? (Tempo, tonart, tonhöjd, melodi, rytm, instrument/ljud, genre)
- Beskriv er arga komposition. Vad tycker du gör den arg? (Tempo, tonart, tonhöjd, melodi, rytm, instrument/ljud, genre)
- Beskriv er lugna komposition. Vad tycker du gör den lugn? (Tempo, tonart, tonhöjd, melodi, rytm, instrument/ljud, genre)
- Hur reagerade klasskamraterna? Lyckades ni förmedla den känsla ni avsåg?
- Vilken av era kompositioner tycker du själv blev bäst? Varför?

- Vilken av era kompositioner tycker du blev minst lyckad? Varför?
- Vad har du lärt dig av uppgiften?